

Stad Antwerpen had voor werkneemster met handicap de mogelijkheid tot heroriëntering moeten onderzoeken

Situatie

De indienstster van de klacht werkte van 2017 tot 2023 bij de stad Antwerpen. Toen na de COVID-19 lockdown het kantoorwerk hervatte, vroeg zij om permanent voltijds te kunnen blijven thuiswerken. Een terugkeer naar kantoor was voor haar onmogelijk geworden omwille van haar autismespectrumstoornis, hoogsensitiviteit, obsessief-compulsieve stoornis, smetvrees, angststoornissen en depressie.

De stad weigerde dit en verwees naar het algemene beleid dat medewerkers minimum twee dagen per week op kantoor aanwezig moeten zijn. Vanaf oktober 2021 was de indienstster van de klacht daarom arbeidsongeschikt wegens ziekte. Een re-integratietraject werd in augustus 2022 opgestart, maar kort daarna stilgelegd. In juli 2023 maakte de stad Antwerpen eenzijdig een einde aan de arbeidsovereenkomst doordat een vooruitzicht op werkhervatting ontbrak en voltijds thuiswerk voor haar functie onmogelijk was.

De indienstster stelt onder meer dat de stad Antwerpen de volgende redelijke aanpassingen geweigerd heeft:

- permanent voltijds thuiswerk in haar huidige functie;
- doorstroom naar een andere functie met permanent voltijds thuiswerk;
- heropstarten van haar re-integratietraject met ondersteuning via EMINO, een vzw gespecialiseerd in arbeidsbemiddeling en jobcoaching voor personen die drempels ervaren op de arbeidsmarkt.

Beoordeling door de Geschillenkamer

Permanent voltijds thuiswerk

De aanwezigheid op kantoor vormde voor de indienstster het grootste obstakel. De garantie van permanent voltijds thuiswerk was voor haar een essentiële voorwaarde om het werk te kunnen hervatten.

Hoewel de Geschillenkamer vaststelt dat permanent voltijds thuiswerk een relevante en geschikte aanpassing zou zijn geweest, toont de stad Antwerpen aan dat een minimale wisselwerking op de werkvloer en het stellen van bepaalde fysieke handelingen op de werkvloer of op andere locaties door de indienster vereist was om essentiële taken van haar functie uit te voeren. Ook duidt de stad waarom de gevraagde aanpassing een te grote negatieve impact zou hebben op haar collega's, zelfs met een maximale inzet op digitale mogelijkheden.

De stad toont dan ook aan dat permanent voltijds thuiswerk voor de functie van de indienster een onevenredige belasting zou betekenen. De weigering van deze aanpassing maakt dan ook geen discriminatie uit.

Heroriëntering naar een andere functie

In het kader van haar ontslagprocedure vroeg de indienster om heroriëntering naar een andere functie binnen de stad Antwerpen, die voltijds thuiswerk zou toelaten.

De stad Antwerpen stelt dat op haar geen onderzoeksplicht tot heroriëntering rustte. De Geschillenkamer volgt de stad Antwerpen niet. De stad heeft zelf vastgesteld dat de indienster ongeschikt was om de essentiële taken van haar functie uit te oefenen en heeft haar om die reden ontslagen. De indienster diende dit dan ook niet zelf te bewijzen. Het staat vast dat de stad Antwerpen heeft nagelaten te onderzoeken of een aanstelling in een andere functie mogelijk was voor een persoon met een handicap, terwijl zij hiertoe verplicht was.

De Geschillenkamer oordeelt voorts dat de stad Antwerpen haar onderzoeksplicht niet naast zich neer kon leggen louter omdat er een algemene regel geldt van twee dagen kantooraanwezigheid en de indienster aangaf dat ze niet naar kantoor kon komen. Hoewel zo'n aanpassing een onevenredige belasting kan uitmaken, is de stad Antwerpen, met meer dan 7 500 werknemers, een werkgever met een aanzienlijke omvang. De stad had dan ook concreet moeten onderzoeken of de indienster kon worden aangesteld in een vacante functie waarvoor zij de vereiste bekwaamheden en capaciteiten had en waarvoor zij beschikbaar was. Aangezien de stad dit niet heeft gedaan, stelt de Geschillenkamer op dit punt vast dat de stad een redelijke aanpassing onterecht heeft geweigerd.

Heropstarten re-integratietraject met ondersteuning via EMINO

De indienster voert daarnaast aan dat de stad Antwerpen heeft geweigerd het re-integratietraject opnieuw op te starten op haar vraag, met ondersteuning van EMINO.

De Geschillenkamer erkent dat het langdurige gebrek aan antwoord van de stad een aanzienlijke vertraging heeft veroorzaakt. De Geschillenkamer stelt evenwel vast dat de indienster zelf aangaf nood te hebben aan voltijds thuiswerk. Flankerende EMINO-maatregelen zouden dan ook onvoldoende doeltreffend zijn geweest. De Geschillenkamer besluit dat er op dit punt geen impliciete weigering van een redelijke aanpassing is.

Oordeel

Om die redenen oordeelt de Geschillenkamer dat:

- wegens het gebrek aan onderzoek naar mogelijke heroriëntering naar een andere functie, er sprake is van een ongerechtvaardigde weigering van redelijke aanpassingen en dus van een discriminatie op grond van handicap overeenkomstig het Decreet evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het Gelijkekansendecreet;
- voor de andere gevraagde aanpassingen, geen discriminatie op grond van handicap overeenkomstig het Decreet evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het Gelijkekansendecreet kan worden vastgesteld.

Aanbevelingen

De Geschillenkamer beveelt de stad Antwerpen aan:

- als structurele maatregel, om redelijke aanpassingen waarop een werknemer recht heeft, toe te passen, en in het bijzonder te onderzoeken of heroriëntering naar een andere functie mogelijk is wanneer een werknemer om redenen die verband houden met een handicap blijvend ongeschikt is om diens functie te vervullen.

De Geschillenkamer is een onafhankelijk orgaan van het Vlaams Mensenrechteninstituut. Ze buigt zich over discriminatieklachten en oordeelt of er sprake is van discriminatie. Deze samenvatting bindt de Geschillenkamer niet. Het oordeel is te vinden op vlaamsmensenrechteninstituut.be/geschillenkamer/oordelen.

Perscontact: Sarah Schoentjes 0497 05 62 82 | Dorien Geeroms 02 553 29 35

E-mail: geschillenkamer@vmri.be